

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 31-76-7091

Chișinău

19 iulie 2022

Biroul Permanent al Parlamentului

Suplimentar la scrisoarea nr.31-76-6920 din 13 iulie 2022, se remite atașat Raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

Anexă: Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (11 file).

**Secretar general adjunct
al Guvernului**

Digitally signed by Cazan Roman
Date: 2022.07.19 12:16:07 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Roman CAZAN

Ex.:Dumitru Celonenco
Tel.:022 250 427
e-mail:dumitru.celonenco@gov.md

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373 22 250 101

Fax:
+ 373 22 242696

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1778
"19"	07 2022
Ora	

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-4130 din 14.07.2022

La nr. 2240 din 07.07.2022

Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 5 (cinci) file.

Director

Digitally signed by Rusu Iulian
Date: 2022.07.17 20:20:35 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Iulian RUSU

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO22/8092 din 14.07.2022

la proiectul de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Muncii și Protecției Sociale, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale, precum și pe portalul www.particip.gov.md la data de 04 iulie 2022, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect, de minim de 10 zile lucrătoare pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *„Proiectul de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice este propus în contextul crizei energetice curente, efectele căreia sunt amplificate de criza pandemică COVID-19 și războiul din Ucraina, având drept obiectiv major să reducă impactul creșterii prețurilor la energie asupra consumatorilor vulnerabili de energie.”*

Autorul a mai precizat că, *„[...] proiectul de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice urmărește, în mod complementar, crearea posibilității oferirii unor subvenții pentru înlocuirea aparatelor electrocasnice cu altele mai eficiente din punct de vedere energetic persoanelor cele mai vulnerabile, în vederea eficientizării consumului de energie.”*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune crearea Fondului de reducere a vulnerabilității energetice. În acest sens, potrivit autorului: *„Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, conform proiectului de lege, va fi format din resurse alocate de la bugetul public și alte resurse neinterzise, inclusiv de la partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova, iar regulile de gestiune ale fondului vor fi aprobate de Guvern.”*

Proiectul Legii privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice reglementează modul și condițiile de creare a acestui Fond, urmărește în special oferirea unor compensații consumatorilor vulnerabili de energie, după cum sunt definiți de prezentul proiect de lege, ca urmare a creșterii prețurilor reglementate la gazele naturale, energie electrică și/sau a tarifelor reglementate la energia termică, stabilește criteriile de încadrare în categoria consumatorilor vulnerabili de energie, mecanismul de acordare a compensațiilor, precum și programul de acordare a subvențiilor pentru eficientizarea consumului de resurse energetice.”

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public privind prevenirea creșterii nivelului de sărăcie energetică în rândurile consumatorilor vulnerabili, prin oferirea unui ajutor și protecție socială.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de *„nota informativă care cuprinde:*

a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;

- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare".*

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) fundamentarea economico-financiară”.

Potrivit notei informative: „Pentru implementarea prevederilor prezentului proiect de lege va fi necesară alocarea unor sume de bani suplimentare din contul bugetului de stat. În acest scop, Bugetul de Stat pentru anul 2022 sunt aprobate mijloace financiare în sumă de 400 mln lei.”

Astfel, reieșind din prevederile proiectului și nota informativă, implementarea normelor propuse va genera cheltuieli suplimentare, însă autorul nu indică în nota Informativă o argumentare suficientă, cu calcule detaliate și precise, fapt ce contravine exigențelor prevederilor legislative ce reglementează obligativitatea efectuării studiului de impact financiar, stabilit în art.16-17 din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, art.34 alin.(5) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, care trebuie respectate în cazul proiectelor de acte legislative cu impact financiar asupra bugetului de stat.

Conform art.17 din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, „(1) Proiectele de acte normative cu impact financiar asupra bugetelor se supun expertizei financiare în conformitate cu legislația ce reglementează modul de elaborare a actelor normative. (2) Pe parcursul anului bugetar în curs nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la reducerea veniturilor și/sau majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.”, iar potrivit art.34 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, „Expertiza financiară este efectuată de către Ministerul Finanțelor, este obligatorie pentru proiectele care au impact asupra bugetului public și are menirea de: a) a asigura concordanța prevederilor proiectului cu legislația din domeniul financiar; b) a evalua cheltuielile pentru realizarea noilor reglementări; c) a semnala deficiențele cu caracter financiar și a prognoza consecințele în domeniul financiar”.

Prin urmare, în lipsa unei argumentări economico-financiare pertinente, reglementările propuse nu vor avea finalitatea scontată a scopului propus de proiect privind acordarea unor compensații pentru achitarea facturilor la energie consumatorilor vulnerabili de energie și finanțarea programului de acordare a subvențiilor pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, menit să ofere sprijin consumatorilor vulnerabili de energie pentru eficientizarea consumului de energie. Recomandăm autorului efectuarea unei analize corespunzătoare și complexe și completarea notei informative în acest sens cu informații/date relevante și justificative.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]

- a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]
- c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]
- e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]
- f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;
- g) se evită tautologiile juridice;
- h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

În mare parte, textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea 100/2017.

Însă, unele norme din proiect conțin formulări ambigue și astfel vor permite interpretări abuzive la aplicare (analiza detaliată a factorilor de risc și riscuri de corupție identificați în acest sens este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului au fost identificate norme contradictorii cu referire la subiecții care se încadrează în noțiunea de solicitant. În acest sens, în formula propusă de autor, normele analizate exclud din aria de ipoteze subiectul care solicită acordarea subvențiilor pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, deși proiectul legii are ca obiect de reglementare inclusiv finanțarea programului de acordare a subvențiilor pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, menit să ofere sprijin consumatorilor vulnerabili de energie pentru eficientizarea consumului de energie (analiza detaliată a factorilor de risc și riscuri de corupție identificați în acest sens este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul reglementează activitatea Guvernului, Ministerului Muncii și Protecției Sociale și a structurilor teritoriale de asistență socială, autorități responsabile de implementarea eficientă a prevederilor proiectului.

Se reține că normele analizate sunt formulate confuz cu referire la subiecții responsabili de efectuarea controlului asupra corectitudinii încadrării în categoriile de vulnerabilitate energetică (analiza detaliată a factorilor de risc și riscuri de corupție identificați în acest sens este prezentată în compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție).

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -	
<p>Art.2 alin.(2) potrivit proiectului de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice Articolul 2. Obiectul legii și domeniul de aplicare [...] (2) Principalele obiective ale prezentei legi sunt: [...] f) alocarea compensațiilor pentru unele categorii de consumatori casnici considerați consumatori vulnerabili de energie, în modul și în condițiile stabilite de lege.</p>	
<p>Obiecții: Conform normei formulate, alocarea compensațiilor pentru unele categorii de consumatori casnici considerați consumatori vulnerabili de energie se realizează cu respectarea unor norme juridice.</p> <p>În acest sens, norma precitată conține trimiteri defectuoase, fiind utilizată expresia de genul „în modul și în condițiile stabilite de lege”, fapt ce afectează coerența și predictibilitatea normei. Totodată, este dificil de stabilit prevederile concrete la care se face referire, din conținutul legii sau altor acte normative.</p> <p>Art.55 alin.(4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative prevede că, „În cazul în care se face trimitere la o normă juridică care este stabilită în același act normativ, pentru evitarea reproducerii acestela, se face trimitere la elementul structural sau constitutiv respectiv, fără a se indica că elementul respectiv face parte din același act normativ.”</p> <p>Astfel, normele de trimitere defectuoase pot favoriza la aplicare săvârșirea actelor de corupție prin interpretarea diferită, deoarece nu este stabilit clar actul normativ/norma juridică la care se face trimitere.</p>	
<p>Recomandări: Se recomandă substituirea textului „în modul și condițiile stabilite de lege” prin stabilirea expresă a actului normativ (concret sau a elementului structural din prezentul proiect de lege care stabilește modul și condițiile de alocare a compensațiilor pentru unele categorii de consumatori casnici considerați consumatori vulnerabili de energie.</p>	
<p>Factori de risc:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Norme de trimitere defectuoase 	<p>Riscuri de corupție:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Generale

- 2 -	
<p>Art.3 (noțiunea solicitant) potrivit proiectului de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice Articolul 3. Noțiuni principale În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: [...] solicitant – unul dintre membrii familiei sau persoana singură, care depune solicitarea de acordare a compensației pentru achitarea facturilor la energie prin intermediul interfeței Sistemului Informațional „Vulnerabilitate Energetică”.</p>	
<p>Obiecții: Potrivit normei precitate, solicitant este considerat unul dintre membrii familiei sau persoana singură, care depune solicitarea de acordare a compensației pentru achitarea facturilor la energie prin intermediul interfeței Sistemului Informațional „Vulnerabilitate Energetică”.</p> <p>În acest sens, norma propusă exclude din aria de ipoteze subiectul care solicită acordarea subvențiilor pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, deși proiectul legii are ca obiect de reglementare</p>	

inclusiv finanțarea programului de acordare a subvențiilor pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, menit să ofere sprijin consumatorilor vulnerabili de energie pentru eficientizarea consumului de energie (art.2 potrivit proiectului).

Conform art.5 alin.(1) lit.b) din proiect, „Măsurile de protecție socială destinate consumatorului vulnerabil în baza prezentei legi sunt atât compensațiile lunare pentru achitarea facturilor la energie [...], cât și subvențiile pentru eficientizarea consumului de resurse energetice sub formă de sprijin financiar unic pentru acoperirea unei părți din costul de înlocuire, în cadrul unei locuințe, a echipamentelor electrocasnice, electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic, precum și pentru schimbarea ferestrelor, modernizarea sistemelor individuale de încălzire, termoizolarea locuințelor, conform programului de acordare a subvențiilor pentru înlocuirea aparatelor electrocasnice.”

Respectiv, se consideră relevant de a prevedea în definiția noțiunii de „solicitant” și subiecții care solicită subvenții. Or, lipsa din textul normei analizate supra a subiecților menționați poate admite impedimente în aplicarea corectă a normei și crea premise pentru alegerea subiectivă și abuzivă a normei „convenabile” care se va aplica într-o situație concretă, astfel existând riscul ca raporturile de subordonare să fie aplicate discreționar și în dependență de scopul și interesul urmărit.

Recomandări:

Se recomandă reformularea definiției noțiunii de „solicitant” astfel încât se va considera solicitant inclusiv persoana care solicită acordarea subvențiilor pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, menit să ofere sprijin consumatorilor vulnerabili de energie pentru eficientizarea consumului de energie.

Factori de risc:

- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Concurența normelor de drept

Riscuri de corupție:

- Generale

- 3 -

Art.4 alin.(2) potrivit proiectului de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice
Articolul 4. Fondul de reducere a vulnerabilității energetice [...]

(2) Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, condițiile de alocare a mijloacelor Fondului de reducere a vulnerabilității energetice conform domeniilor de intervenție, modul de creare și funcționare a Fondului sunt prevăzute în Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului de reducere a vulnerabilității energetice care se aprobă de Guvern.

Obiecții:

În acest sens, formularea conținută în textul normei precitate de genul „Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, [...] sunt prevăzute în Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului de reducere a vulnerabilității energetice care se aprobă de Guvern.” este ambiguă și va crea situații confuze la aplicare cu referire la actul normativ care prevede modul de gestionare a mijloacelor Fondului de reducere a vulnerabilității energetice și conținutul acestuia.

Recomandări:

Se recomandă reformularea normei astfel încât aceasta va prevedea că condițiile de alocare a mijloacelor Fondului de reducere a vulnerabilității energetice conform domeniilor de intervenție, modul de creare și funcționare a Fondului sunt prevăzute în Regulamentul privind gestionarea mijloacelor Fondului de reducere a vulnerabilității energetice care se aprobă de Guvern (se va elimina dublarea normelor cu referire la denumirea actului normativ vizat).

Factori de risc:

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

Riscuri de corupție:

- Generale

Art.8 potrivit proiectului de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice

Articolul 8. Controlul asupra corectitudinii încadrării în categoriile de vulnerabilitate energetică

(1) Prin organele abilitate ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale și prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială pot fi efectuate anchete ori verificări la domiciliul beneficiarilor, pentru stabilirea veridicității informațiilor prezentate și determinarea cazurilor de eroare și fraudă.

(2) În vederea urmării respectării condițiilor de acordare a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie, autoritățile competente pot decide efectuarea controalelor/verificărilor sistematice la diferite intervale de timp sau ori de câte ori este nevoie.

(3) În situația în care solicitantul refuză să furnizeze informațiile și documentele necesare pentru efectuarea verificării/controlului prevăzut de alin. (1) și alin. (2), organele abilitate pot decide reducerea categoriei de vulnerabilitate energetică a consumatorului, în modul stabilit de Guvern.

Obiecții:

Normele analizate sunt formulate confuz cu referire la subiecții responsabili de efectuarea controlului asupra corectitudinii încadrării în categoriile de vulnerabilitate energetică, nefiind stabilit clar cine este subiectul care, prin organele abilitate ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale și prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială poate efectua anchete ori verificări la domiciliul beneficiarilor, pentru stabilirea veridicității informațiilor prezentate și să determine cazurile de eroare și fraudă, cât și subiecții care decid efectuarea controalelor/verificărilor sistematice sau reducerea categoriei de vulnerabilitate energetică a consumatorului.

Utilizarea în textul legii a expresiilor de genul „*prin organele abilitate ale Ministerului Muncii și Protecției Sociale*”, „*prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială*”, „*autoritățile competente*” și „*organele abilitate*” induc caracter ambiguu și confuz normei cu riscul nedeterminării entității publice responsabile și cu instituirea atribuțiilor paralele. Factorii de risc identificați în acest sens vor duce la comiterea abuzurilor și depășirilor atribuțiilor de serviciu ale agenților publici din cadrul entităților publice responsabile, care vor fi în drept să aplice norma în interpretarea preferată și în dependență de interesul și scopul urmărit.

Un alt aspect, cu referire la alin. (2) al art.8, prevederile nu reglementează periodicitatea controalelor/verificărilor sistematice care pot fi efectuate de către autoritățile competente, ceea ce determină interpretarea abuzivă a normei. Expresia de genul „*la diferite intervale de timp și ori de câte ori este necesar*” nu asigură previzibilitatea acțiunilor autorităților vizate și responsabilitatea acestora aferent controlului/verificărilor.

Prin urmare, lipsa prevederilor ce vizează periodicitatea de efectuare a controlului poate determina interpretarea subiectivă a normei și eludarea cadrului normativ și a controlului propriu-zis. Astfel, apare discreția excesivă a agentului public de a aprecia și stabili în fiecare caz separat frecvența controalelor/verificărilor care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sînt aplicabile.

La aplicare, toate aceste deficiențe vor spori considerabil coruptibilitatea prevederilor, persoanelor responsabile de aplicare a prevederilor respective.

Recomandări:

Se recomandă reformularea normelor analizate supra astfel încât să fie stabilit clar și fără echivoc subiecții responsabili de efectuarea controlului asupra corectitudinii încadrării în categoriile de vulnerabilitate energetică.

La fel, la alin.(2) din art.8 potrivit proiectului, se recomandă substituirea textului „*la diferite intervale de timp și ori de câte ori este necesar*” cu norme care vor reglementa periodicitatea efectuării

controalelor/verificărilor sistematice, în vederea urmării respectării condițiilor de acordare a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie.

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none">• Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive• Lacună de drept• Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative• Nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea• Atribuții paralele• Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none">• Legalizarea actelor de:<ul style="list-style-type: none">- abuz de serviciu- depășire a atribuțiilor de serviciu
--	---

- 5 -

Art.11 alin. (5) potrivit proiectului de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice

Articolul 11. Modul de plată a compensațiilor [...]

(5) Sumele aferente compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie care n-au fost solicitate sau au fost solicitate în mod eronat de către furnizorii de gaze naturale/energie termică/energie electrică pe perioada de gestiune pot fi restituite în perioadele ulterioare, în baza raportului pentru perioada respectivă, însă nu mai târziu de termenul-limită pentru transferul alocațiilor bugetare în anul de gestiune.

Obiecții:

În conținutul normei precitate nu este prevăzut un termen concret de plată pentru transferul mijloacelor financiare destinate compensațiilor la conturile furnizorilor de energie.

Respectiv, expresiile "perioadele ulterioare", "*nu mai târziu de termenul-limită*" au un sens prea larg și nu exprimă cu exactitate termenul respectiv, ceea ce va determina interpretări abuzive din partea factorilor de decizie, iar ca urmare va apărea discreția excesivă de a aprecia și stabili în fiecare caz separat *perioada/termenul* care sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile, fără careva restricții sau obligații de a oferi o justificare clară pentru asemenea prelungiri.

Recomandări:

Se recomandă stabilirea unui termen concret de plată pentru transferul mijloacelor financiare destinate compensațiilor la conturile furnizorilor de energie.

Or, în cazul în care se prezumă că termenul-limită de plată pentru transferul respectiv va fi efectuat pentru fiecare furnizor de energie în mod diferit, se va reglementa mecanismul și modul de aprobare a acestuia..

Factori de risc: <ul style="list-style-type: none">• Lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor	Riscuri de corupție: <ul style="list-style-type: none">• Generale
--	--

Art.12 alin.(1) potrivit proiectului de lege privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice

Articolul 12. Responsabilități la stabilirea și la plata compensațiilor

(1) Răspunderea pentru efectuarea calculului sumei compensațiilor, reflectarea valorii compensației în factura de plată și raportul financiar privind mijloacele financiare necesare pentru finanțarea compensațiilor o poartă furnizorii de energie.

Obiecții:

Normele analizate reglementează ambiguu responsabilitatea pe care trebuie să o poarte furnizorii pentru efectuarea calculului sumei compensațiilor, reflectarea valorii compensației în factura de plată și raportul financiar privind mijloacele financiare necesare pentru finanțarea compensațiilor, nefiind clar în ce constă aceasta, presupune sau nu tragerea la răspundere și sancționarea acestora. Cu alte cuvinte, autorul omite să menționeze clar cum vor răspunde persoanele indicate: disciplinar, contravențional sau penal.

Lipsa reglementărilor clare privind forma de răspundere transformă prevederile instituite de proiect într-o formalitate, adică acestea nu vor produce efecte juridice.

Recomandări:

Stabilirea formei de răspundere (contravențională sau penală).

Factori de risc:

- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale în contextul crizei energetice curente, efectele căreia sunt amplificate de criza pandemică COVID-19 și războiul din Ucraina, având drept obiectiv major să reducă impactul creșterii prețurilor la energie asupra consumatorilor vulnerabili de energie. În acest sens, proiectul de lege urmărește, în mod complementar, crearea posibilității oferirii unor subvenții pentru înlocuirea aparatelor electrocasnice cu altele mai eficiente din punct de vedere energetic persoanelor cele mai vulnerabile, în vederea eficientizării consumului de energie.

Proiectul respectă rigorile de transparență impuse de Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, autorul a asigurat informarea publicului despre inițierea elaborării proiectului de decizie, precum și consultarea publică a acestuia.

Nota informativă necesită a fi completată cu argumente justificative bazate pe o analiză corespunzătoare și complexă care să cuprindă evaluarea tuturor deficiențelor și identificarea obiectivelor/soluțiilor clare și raționale sub toate aspectele, privind acordarea unor compensații pentru achitarea facturilor la energie consumatorilor vulnerabili de energie și finanțarea programului de acordare a subvențiilor pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, menit să ofere sprijin consumatorilor vulnerabili de energie pentru eficientizarea consumului de energie. În lipsa unei argumentări economico-financiare pertinente, reglementările propuse nu vor avea finalitatea scontată a scopului propus de proiect.

La fel, în normele formulate prin proiectul supus expertizei anticorupție au fost identificați factori și riscuri de corupție, generați de caracterul lacunar al prevederilor, precum: norme de trimitere

defectuoase, formulare ambiguă care admite interpretări abuzive, lacună de drept, atribuții paralele, nedeterminarea entității publice responsabile/subiectului la care se referă prevederea, lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative, lipsa unor termene concrete/termene nejustificate/prelungirea nejustificată a termenilor, lipsa responsabilității clare pentru încălcări, concurența normelor de drept.

Prin urmare, pentru aplicarea eficientă a normelor propuse prin proiect, inclusiv în scopul diminuării nivelului de coruptibilitate, este necesară revizuirea și excluderea unor norme potențial coruptibile reflectate în raportul de expertiză anticorupție.

14.07.2022

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:

Xenia VAMEȘ, Inspector principal